

YA'ACOV
DARLING
KHAN

JAGUÁR V TELE, MOTYL V SRDCI

*Příběh o zasvěcení do šamanismu
každodenního života*

MAITREA

JAGUÁR
V TĚLE
MOTYL
V SRDCI

YA'ACOV
DARLING
KHAN

JAGUÁR
V TĚLE,
MOTÝL
V SRDCI

*Příběh o zasvěcení do šamanismu
každodenního života*

Přeložila Jana Žlábková

MAITREA

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Darling Khan, Ya'Acov

[Jaguar in the body, butterfly in the heart. Česky]

Jaguár v těle, motýl v srdci : příběh o zasvěcení do šamanismu každodenního života / Ya'Acov Darling Khan ; z anglického originálu Jaguar in the body, butterfly in the heart ... přeložila Jana Žlábková. -- První vydání v českém jazyce. -- Praha :

Maitrea, 2018. -- 300 stran

ISBN 978-80-7500-351-5

2-382 * 929 * 133.2 * 133.4:2-382 * (0:82-322.6) * (035)

– Darling Khan, Ya'Acov

– šamani -- 20.-21. století

– duchovní cesta

– šamanismus

– autobiografické příběhy

– příručky

133 – Ezoterismus. Okultismus [17]

929 – Biografie [8]

Ya'Acov Darling Khan

Jaguár v těle, motýl v srdci

Jaguar in the Body, Butterfly in the Heart

Copyright © Ya'Acov Darling Khan, 2017

Translation © Jana Žlábková, 2018

Book Cover © Ashely Foreman

Interior images © Ashely Foreman

Czech edition © MAITREA a.s., Praha 2018

ISBN 978-80-7500-351-5

Tato kniha je věnována sedmi vyjimečným lidem, jimiž jsou má manželka Susannah, náš syn Reuben, mí rodiče Angella a Brian, Bikko Máhte Penta a Jake a Eva Chapmanovi.

Susannah, jsi nejužasnější žena, kterou znám, a miluju tě více než tři desetiletí. Jsi šamankou, ale úplně po svém, skvělou písničkářkou a tvůrkyní celé řady alb a zároveň vynikající a inspirativní učitelkou. Mnohokrát jsi mě na mé cestě, jíž jsi neustále svědkem, podněcovala a podporovala. Vždy jsme tančili na samé hraně, a přestože jsme několikrát spadli, pořád jsi tu se mnou a já s tebou. Moje vděčnost za tvou lásku k mému bytí se nedá slovy vyjádřit. Pořád jsi a vždycky jsi pro mě byla tou jedinou, a tak to zůstane navěky věků.

Reubene, paprsku mého života, ty, stejně jako tvoje matka, znáš mé nejlepší i nejhorší stránky. Dospěl jsi ve skvělého mladého muže a sledování tvého vývoje pro mě bylo nejužasnějším dobrodružstvím. Naučil jsi mě být otcem a jsem na tvé úspěchy nesmírně hrdý. Kráčíš svou cestou, což mi dodává naději v budoucí generace.

Matko, Angello Carneová, vždy jsi mě milovala a podporovala, i v obtížných časech, a předala jsi mi víru v život, jež mě nikdy neopouští. Tvoje laskavost a poklidná moudrost vytvořily pevný základ, na kterém jsem se naučil chodit.

Otče, Josephe Briane Carne, byl jsi skálou, jež naostříla mou čepel, a silou, s níž jsem mohl porovnávat tu svou. A přestože jsme si během tvého života nikdy nehleděli přímo do očí, vím, že bez tebe bych nikdy nezjistil, jakým dobrodružstvím se může stát život. Chybíš mi.

Bikko Máhte Pento, můj dlouholetý tajemný průvodce. Šamane, jenž jsi mě naučil, že síla bez pokory nemá hodnotu a že poklidné ticho země sílu zjemňuje. A navíc jsi mi ukázal, že jsem se narodil s posláním stát se šamanem. Také mi moc chybíš.

A nakonec chci poděkovat svým nejlepším přátelům, profesoru Jakeu Chapmanovi a doktorce Evě Chapmanové. Pomáhali jste mi stát se tím, kým jsem, nic jste mi netajili, vše jste vždy říkali naplno a zároveň dohlíželi, abych stál nohama pevně na zemi a neustále si kladl otázky. Jste pro mě názornými příklady, což je nejlepší způsob učení, jaký existuje.

Milí čtenáři,
snažíme se, aby naše knihy byly perfektní. Pokud i přesto objevíte v textu nějakou chybu, napište nám na nakladatelstvi@maitrea.cz a my ji rádi opravíme.
Díky, Vaše nakladatelství

OBSAH

Předmluva	ix
Úvod	xiii
I. část: SESTOUPENÍ NA ZEM	1
<hr/>	
1. kapitola: Na cestě k prvnímu zborcení	15
2. kapitola: Portugalský sen	23
3. kapitola: Noc na hoře strachu	33
4. kapitola: Vstup do jeskyně rozpomnění	43
5. kapitola: Temné zrcadlo	53
II. část: OHEN V BŘIŠE	63
<hr/>	
6. kapitola: Když je žák připravený... ..	73
7. kapitola: Nohy vždycky najdou cestu domů	85
8. kapitola: Buďte upřímní k svému srdci	95
9. kapitola: Já, jen já a jeho veličenstvo já	105
10. kapitola: Šamanova brána	113
III. část: VODY ŽIVOTA	125
<hr/>	
11. kapitola: Znovuzrození	135
12. kapitola: Zasvěcení amazonským snem	147
13. kapitola: Setkání se smrtí	159
14. kapitola: Potřebná dávka síly a odpovědnosti	171
15. kapitola: Za hranicemi představitosti	181

IV. část: VÍTR ZMĚNY	193
16. kapitola: Z popela	201
17. kapitola: V každé generaci	211
18. kapitola: Volání kolibříka	221
19. kapitola: Drsná stará škola propichuje bublinu	233
20. kapitola: Od maestra k novicovi – rozerván, připraven o iluze a znovuzrozen	245
21. kapitola: Jaguár v těle, motýl v srdci	259
Doslov: Šamanem v každodenním životě	275
Poděkování	287
Zdroje	291
O autorovi	293
Ohlasy na knihu <i>Jaguár v těle, motýl v srdci</i>	295
Poznámky	

PŘEDMLUVA

YA'ACOV DARLING KHAN NAPSAL nesmírně zajímavou knihu zazracující významnou a přínosnou práci šamanů do správného kontextu této doby, jež je zcela zásadní pro další vývoj lidstva. Jde nejen o jeho osobní, ale i o archetypální příběh. Autor upřímně líčí snahu stát se šamanem v dnešním světě a popisuje svou cestu velmi svěžím způsobem a s velkou pokorou. Já sama jsem byla mnohokrát dojata, když jsem četla tento příběh života zasvěceného objevní novodobé podoby šamanismu, jež odpovídá době, v níž žijeme.

Nacházíme se v období, které je nesmírně důležité pro lidstvo a pro jeho vztah k Zemi, k našemu domovu. Denně čelíme problémům pramenícím z příběhu, jenž se odvíjí od počátku průmyslové revoluce a zdůrazňuje, že „nejlepší je chtít stále víc“. Naši kolegové z Amazonie a domorodci žijící v různých částech světa nám často říkají, ať máme neustále na paměti, že tato planeta je živoucí bytost a stejně jako vše živé má své limity. Musíme najít nový příběh odpovídající realitě naší doby a pochopit, že každý člověk je závislý na citlivé vyváženosti života v naší biosféře. Platilo to vždycky, nicméně moderní způsob života nás nutí, mnohem víc než kdy předtím, objevovat nové cesty, abychom byli schopni plnit posvátný úkol a předat tento svět dalším generacím v lepším stavu, než v jakém jsme ho dostali.

V průběhu dějin lidstva šamani zdůrazňovali, že člověk patří do rozsáhlé sítě života a musí si jí vážit a učit se žít v souladu se silami, které ji utvářejí. Na šamanismus se příliš dlouho pohlíželo jako na svéráznou víkendovou zábavu nesouvisející s problémy, jimž dnes lidstvo čelí. Ovšem ve skutečnosti nejde pouze o uvádění

se do transu nebo o povyšování se nad nejnovějšími objevy medicíny či techniky, tedy o formu, která si získává stále větší oblibu, ale především o způsob žití, jenž je projevem úcty k všemu, co nám dává tento svět, který lidem poskytuje jídlo a vodu, teplo a přístřeší. Jde o dobrodružnou výpravu, jejímž smyslem je najít si místo ve své komunitě a v širším společenství, na němž závisí náš život. Musíme vnášet do tohoto světa své vize, abychom zjistili, čím můžeme přispívat jeho vývoji. Je důležité žít vyváženě a žádat pouze to, co opravdu potřebujeme, a zároveň předávat dál vše, co jsme dostali, abychom dali najevo svou vděčnost za dar života.

Smyslem šamanismu je nést pochodeň života, kterou nám předali naši předkové, ochraňovat ji a snažit se, aby po krátkou dobu, kdy je v našich rukou, hořela ještě jasněji. Musíme být ve spojení s duchy místa, a to nikoli prostřednictvím pouhé víry, ale pomocí pevného vztahu se Zemí, na níž žijeme a jevíme o ni zájem. Člověk by měl vnímat střídání ročních období a oceňovat různé fáze života pomocí vhodné iniciace. Tato tradice je stará jako první úder do bubnu, a přestože její vyznavači bývali často označováni za šarlatány a podvodníky, přežila na celém světě brutální útlak trvající celá staletí.

Je zajímavé, že když se stáhla do ústraní, na poklidná místa nedotčená moderní civilizací, kterých na Zemi zůstalo už jen pár, začal ji i tam ohrožovat mýtus tvrdící, že tento svět patří nám, a proto si s ním můžeme dělat, co se nám zlíbí. Za poslední tři desetiletí povstal šamanismus jako bájný Fénix z popela a tradiční šamani ze skrytých světů pocítili tak naléhavé volání přírody, že znovu chtějí předávat lidem své vědomosti a schopnosti v naději, že se rozpomeneme na své odpovědnosti dřív, než bude příliš pozdě.

Ya'Acova od mládí přitahoval duchovní svět šamanismu. Nutkává touha pronikat do jeho hlubin ho neopustila ani v dospělosti a dál studuje a praktikuje šamanismus s mnoha nadanými učiteli

na celém světě. Ve své kouzelné autobiografii líčí příběh zasvěcení do světa šamana trvající přes třicet let. Způsob, jímž popisuje své jedinečné prožitky a zkušenosti, v nás nevyvolává pocit méněcennosti, ale naopak nás vybízí, ať najdeme odvahu žít také tak.

Jde o příběh novodobé šamanské iniciace ve světě, v němž byla spojení s pradávnými formami života zprerhána, ale nebyla úplně zničena. Ya'Acov je dál hledá a jeho odhodlání pramení z lásky k životu. Líčí příběhy o setkání s tradičními šamany ze severu Evropy i z hustých pralesů Amazonie a styl, jímž je popisuje, mě rozesmál i rozplakal, protože jsem si uvědomila, že všichni lidé by měli procihnout a nepotácet se naslepo v temnotě.

Ya'Acov a jeho manželka Susannah zasvětili život ochraňování „divočiny“ v našem nitru i v přírodě a odhalují novodobý šamanismus, jenž odpovídá výzvám dnešního světa. Jejich *Léčení pohybem** je moderní šamanskou praxí, která dodává lidem odvahu objevovat věčné a stále se odvíjející tajemství bytí a předávat toto poznání druhým, aby se stalo hnací silou i v jejich životě.

Jsem přesvědčena, že nejdůležitějším úkolem současné doby je zaměřit úžasnou kreativitu, již jsme obdařeni, na nacházení udržitelných, sociálně spravedlivých a duchovně naplňujících řešení problémů, kterým dnes čelíme. A v této oblasti nám může šamanismus nabídnout nesmírně cenný dar. Ya'Acov převzal poznatky od moudrých učitelů a společně se svou manželkou vetkl nádherou nit do tapiserie života, což se projevuje stále větším ohlasem, s nímž se setkávám na svých cestách po světě.

Ještě bych ráda zdůraznila, že Ya'Acova si jeho domorodí partneři v Amazonii nesmírně váží a považují ho za praktikujícího

---

* V orig. Movement Medicine má širší možnost výkladu: movement = pohyb, hnutí, přesun, posun, změna, činnost..., pozn. překl.

šamana. Jeho kniha je obrovským přínosem pro každého, kdo je odhodlaný vnášet naši vizi s nadšením a odvahou na Zemi a zanechat potomkům dědictví, na které mohou být všichni hrdí.

Lynne Twistová, spoluzakladatelka Pachamama Alliance
a autorka knihy *The Soul of Money*

ÚVOD

SEDÍM NA BŘEHU JEZÍRKA a za zády mi zurčí potok. Kolem mě stojí prastaré duby, které tu žijí mnohem déle než já. Majestátně se tyčí v krajině a zpívají a tančí s větrem. Už vyšlo slunce a já jsem se tady celou noc modlil a žádal o pomoc, protože vám chci vyprávět svůj příběh co nejlépe.

Jsem šaman. Ovšem ne proto, že bych to sám tvrdil, ale řekli mi to mí učitelé. Chtěl jsem být šamanem. Bůh ví proč. Většina domorodců, s nimiž jsem se kdy setkal, si myslí, že je naprosto bizarní, když se člověk žijící v průmyslově vyspělém světě chce stát šamanem. A je pravda, že mi trvalo přes třicet let, než jsem přijal fakt, že jsem šaman v moderní době, a začal tuto schopnost naplno využívat.

Šamanismus zahrnuje spoustu různých praktik a jeho základním smyslem je ukázat lidem, kde je jejich místo v rozsáhlé síti života, a připomenout jim, že je třeba žít v souladu s viditelnými i neviditelnými silami, jež utvářejí náš vesmír. Člověk od nepaměti tluče na bubny a uvádí se do transu, aby se napojil na základní síly a učil se od nich, ať už mají podobu blesku, vod či větru, nebo udržují sled ročních období. Šamanismus není založený na víře a vybízí nás, abychom se učili z přímého zážitku. Když jsem to zjistil, objevil jsem řeč vhodnou k vyjadřování svých vlastních prožitků a zároveň i metodu k jejich prohlubování.

Na veřejnosti jsem byl poprvé označený za šamana v malém sále na okraji národního parku Dartmoor. Na začátku devadesátých let mě tam pozval indonéský mistr Suprpto Suryodarmo, který se zabýval pohybovou meditací a vedl soustředění. A právě on mě představil skupině jako šamana.

Byl jsem v šoku a začal se červenat. V místnosti byli žáci a přátelé a všichni viděli mé rozpaky, což zapříčinilo, že jsem byl ještě rozpačitější. Styděl jsem se a připadal si trapně. Konečně mě rozpoznal člověk, který zná šamany a šamanismus je součástí jeho kultury – není tohle přesně to, o čem jsem tak dlouho snil? Je, ale silný pocit zahanbení mě doslova děsil. Ukázal mi, že moje cesta stěží začala.

Zašel jsem za svou tehdejší učitelkou, výjimečnou a nesmírně kreativní ženou, která se jmenovala Gabrielle Rothová. Byla známá jako „městská šamanka“ a věnovala se extatickému tanci a rituálnímu divadlu. Řekla mi, že jediným důvodem, proč se bráním označení za šamana, je představa, že se tím nějak vyčleňuji. Jakmile jsem pochopil, že být šamanem je prostě poslání, pocit zahanbení zmizel.

Tato příhoda mě přiměla k zamyšlení nad mou dosavadní cestou. Vyrůstal jsem v tradiční židovské rodině, která s úctou dodržovala všechny hlavní judaistické svátky, a každý páteční večer jsme zapalovali svíčky. V sedmi letech jsem chtěl být rabínem. Ve třinácti jsem podstoupil obřízku. Pravidelně jsem navštěvoval synagogu a moc mě to bavilo. Miloval jsem Boha. Duchovní záležitosti mě zajímaly v podstatě úplně stejně jako hra mého oblíbeného fotbalového týmu, kterému jsem fandil o víkendech. Zašli jsme se pomodlit a pak jsme šli na zápas.

A zároveň jsem měl spoustu prožitků, které mi nikdo nedokázal vysvětlit. Mluvil jsem s mrtvými. Každou noc jsem vystoupil z těla a svět snů byl pro mě mnohem reálnější než svět, v němž jsem žil v bdělém stavu. Usilovně jsem se je snažil nějak propojit. Kdybych žil v lese, odvedla by mě rodina třeba k šamanovi a já bych se u něj začal učit. Ale místo toho mě rodiče vzali k odbornému lékaři, protože si kvůli mým krátkodobým ztrátám vědomí a „podivným symptomům“ mysleli, že možná trpím epilepsií. Neřekl jsem jim,

že opouštím tělo zcela vědomě. Jev, který byl pro mě naprosto přirozený, se stal problémem.

Je-li určitá věc ponechána v temnotě a nevěnujeme jí pozornost, snaží se značně neobvyklými způsoby dostat ven na světlo. A přesně to se stalo i mně.

Když jsem v devatenácti letech objevil šamanismus, uvědomil jsem si, že jsem konečně našel něco, co objasní mé prožitky. Tak proč jsem se o mnoho let později cítil tak zahanbeně?

Ukázalo se, že nejde jen o můj osobní pocit. Souvisel se zážitky šamanů, kteří byli po celé generace nemilosrdně pronásledováni a osočováni. V Evropě se církvi dařilo ničit duchovní tradice, které předcházely jejich víře. Později nastoupila věda a převzala pozici šířitele *skutečné* pravdy.

Ovšem duch šamanismu je starý jako sama Země a přetrvál. Stejně jako příroda má mnoho podob a vybízí nás, abychom objevovali inteligenci života a učili se žít vyváženě a v souladu s životním prostředím.

V průběhu posledních třiceti let se výrazně zvýšil zájem o šamanismus, jenž začal pronikat z míst, kde přežil, do industrializovaného světa. Stejně jako mnozí jiní jsem i já pocítil nutkavou touhu napojit se na tradici, kterou můžu přímo prožívat a nejen v ni věřit. Mnohokrát jsem procházel nebem i peklem ve snaze najít reálnou praxi, jež zachovává dávné postupy, a přesto reaguje na problémy a výzvy dnešní doby. Zasvěcení do šamanského světa mě zavedlo na rozlehlé pláně arktické tundry ozářené éterickým světlem a umožnilo mi poznávat nadčasovou krásu amazonských deštných pralesů. A pak jsem se ocitl po boku žulových strážců Dartmooru. Na své cestě jsem mockrát musel usilovně bojovat a prožíval vítězství i porážky. Často jsem býval k smrti unavený a zmatený. Jindy jsem odhaloval tajemství života a smál se jako šílený, když jsem

náhle spatřil vesmírný žert existence a uvědomil si, kdo skutečně jsem a proč jsem tady.

Znovu a znovu jsem pozoroval, jak nevědomé reakce na mou osobní historii zatemňují prostotu hmoty a nutí mě hledat další a další úžasné prožitky ve snaze dokázat, že duše je reálná. Šamanská cesta je plná nástrah. Mnohé věci dokážou člověka znejistit, rozptýlit a ošálit. Trvalo mi hodně dlouho, než jsem se naučil věřit sám sobě.

V dnešní době se lidé cítí osamělí a jsou nešťastní, protože jim chybí kontakt s přírodou. Nedávno jsem se dozvěděl, že tento psychický stav se odborně nazývá „porucha NDD“*. Mnohé ztracené duše zoufale touží po setkání se šamanem, který by jim řekl, jak mají žít a co mají dělat. Vytvářejí si o šamanovi romantické představy a je pro ně ztělesněním čehosi velmi exotického. Ale šamani jsou lidské bytosti mající zvláštní zálibu v duchovních záležitostech. A nejsou neomylní. Setkal jsem se s různými domorodými šamany, kteří měli výjimečné schopnosti, a přitom jim chyběla vnímavost vůči osobní dynamice citlivých lidí, kteří chtějí, aby je léčil člověk, jenž je víc v kontaktu se svou silou. Cesta, po níž kráčím, je plná lidí trpících následky představy, že moudrost, kterou projevují domorodí šamani v jedné oblasti, se dá automaticky přenést do všech dalších sfér duševna a života.

Nechtěl jsem napsat knihu, jež by lidi přiměla oddávat se nereálným fantaziím o vysněném šamanském světě. Nechci, aby vyhlásili válku paradigmatům a snažili se přesvědčit druhé, že věci, které jsou vhodné pro šamany a pro člověka, který se šamanismu věnuje, jsou přínosem pro každého. Takový přístup by ničemu nepomohl,

---

* Název poruchy vychází z anglického označení, které zní Nature Deficit Disorder. (Pozn. překl.)

stejně jako praxe, jež je v dnešní obrodě šamanismu dost běžná a vychází z názoru, že racionální mysl je inkarnovaný ďábel. Já prostě jen doufám, že moje osobní cesta a všechny chyby, které jsem na ní udělal, poslouží jako návod mnoha lidem různých povolání a společenských pozic, kteří zkoumají šamanské rituály a praxe.

Podstatné je, že stovky svých prožitků jsem dodnes nepochopil. A je docela možné, že je nikdy nepochopím. Ale znovu a znovu zjišťuji, že pokud je dokážu propojit se způsobem života, zklidní se ona část mého bytí, jež vyžaduje konkrétní odpovědi na otázky nevyjádřitelné slovy. A hlavně vím, že bez ohledu na intenzitu šamanské praxe je to sám život, kdo nás učí zodpovědně využívat sílu, k níž máme všichni přístup.

Šamani krácejí v obou světech. Nelze být ve spojení s duchy a s vizemi, jestliže je nedokážeme vnášet do běžného života. Na svých cestách jsem zjistil, že šamani umějí stát nohama pevně na zemi a zároveň si ráno po probuzení do svého těla na této planetě uvědomí, že cestování vesmírem rychlostí 108 000 kilometrů za hodinu je každodenní zázrak.

Žijeme ve výjimečné době. Pozoruji lidskou schopnost ubližovat, ale také vidím, jak mnozí jednají s přirozenou laskavostí. Vnímavě sleduji neustálou bitvu odehrávající se na celém světě. Nejspíš to tak bylo vždycky, ale dnes je nás tu tolik, že následky mohou být velmi závažné. Tato bitva může probíhat ve vnějším světě, mezi dvěma protivníky, ale pro mě – a myslím, že pro každého z nás – jde hlavně o vnitřní boj části mého bytí, která prosazuje „divokost“ v člověku a v přírodě, s částí, jež chce vést pohodlný život. A mír nastane až ve chvíli, kdy se tento konflikt vyřeší.

Je důležité, abychom všichni dospěli k takovému řešení, protože současný způsob života ohrožuje celé lidstvo. Zahráváme si s budoucností, jako by nám patřila, což není pravda. Tento svět nám

nepatří – my patříme jemu. A tak jsme se ocitli na křižovatce. Je naprosto nezbytné procitnout a začít vnímat důsledky svých rozhodnutí. Zrodila se potřeba vytvářet nové podnětné příběhy, které nás vyvedou ze stavu transu, do něhož jsme upadli.

Dnes ráno jsem poslouchal projev premiéra Bhútánu, malého státu ležícího v Himálaji, který s nadšením líčil, jak se jeho země rozhodla být navždycky uhlíkově negativní. A poté vyzval ostatní státy, ať se připojí k této iniciativě. Tomuto konceptu se říká „hrubé národní štěstí“.

Věci se mění. Lidstvo má ještě pořád šanci využít krizi, kterou samo stvořilo, jako cestu k procitnutí a pochopení posvátnosti života. A šamanismus je v této záležitosti velkým přínosem. Pomáhá nám uvědomit si, že všichni jsme součástí sítě života. Připomíná nám, že způsob vnímání není neměnně daný. A totéž platí o příběhu, do něhož se rodíme, i o tom, který jsme se rozhodli vyprávět.

Možná jste slyšeli jedno dávné proroctví. Týká se orla a kondora. Kondor představuje srdečné a citlivé lidi, kteří žijí v kontaktu s přírodou a chtějí zachovat její jemnou vyváženost. Orel symbolizuje přemýšlivé společnosti, jež využívají tuto formu inteligence k vynalézání, tvoření a přetváření věcí. Říkávalo se, že společnost kondora bude po určitou dobu chránit Zemi a vše, co ji obývá, a žít s ní v souladu. Poté nastane období, kdy ji sevře svými dlouhými křídly orel a téměř z ní vymáčkne život. Bylo předpovězeno, že po těchto dlouhých cyklech se orel a kondor naučí létat společně po obloze – lidé srdce a lidé mysli si budou navzájem předávat vědomosti a vytvářet nový sen tady na Zemi. Doba, o níž mluvili dávní předci, právě nastala.

Slyším, jak starý šaman bubnuje a vyzývá nás, ať se vydáme na cestu. Je načase, abych vám vyprávěl svůj příběh tak, jak se stal, a je pouze na vás, co s ním uděláte.

I. část
SESTOUPENÍ
NA ZEM

OBJEVOVÁNÍ VLASTNÍ CESTY

---

*„Lásku k životu pocítíte ve chvíli,
kdy nemůžete usnout, protože realita
je konečně lepší než vaše sny.“*

DR. SEUSS

Šamanova píseň konejší noční vzduch a celý les naslouchá. Jaguár se vydal na lov. Kolem poletuje neuvěřitelně modrý motýl. Brumle rytmicky pobrukuje v tichu. Jdu za ním tak dlouho, jak můžu. Slyším, jak kdosi zpívá píseň. Hlas je položený velmi vysoko a jeho sladkost je čistou medicínou pro srdce. Line se všemi směry zároveň. Pomocí této písně slyší šaman srdce všech přítomných. Jejich příběhy mají vyplout na světlo a být vyslechnuty, pročištěny a vyléčeny. Každý z nich má vlastní tóninu a šaman zpívá, dokud se kakofonie nezmění ve stejnou harmonii, jakou je píseň lesa. Až pak přestane zpívat.

Tuto píseň jsem toužil slyšet velmi dlouho a slzy se mi řinou z očí. Když je otevřu, vidím, že jsem v místnosti s dřevěnou podlahou. Přichází čtyřiačtyřicet tanečníků, aby si odpočinuli. Klid v místnosti je stejný jako poklid v mém srdci.

Náhle mi dochází, že je to moje píseň.

Rozezněla se mým prostřednictvím.

Stal jsem se dutou kostí.

Susannah, moje milovaná manželka a dlouholetá společnice na této dobrodružné cestě, se na mě upřeně dívá, stejně jako přítel David, kterého znám mnoho let. Také to cítí.

Když se rozhlédnu po místnosti, vidím, že tanečníci jsou hluboce pohrouženi do vlastních výprav. Vůbec si toho nevšimli. A pak si uvědomím, že jde o cosi velmi reálného.

Dostavila se tolik vytoužená šamanská píseň, kvůli níž jsem procestoval celý svět.

Je předjaří roku 2003. Jsme už třetí den na Arktidě. Anka mi řekla, že potřebujeme, aby od nás čistý arktický vzduch odvál hluk velkoměsta. Je to velká statná Sámka a vlastně ji ani moc dobře neznám. Nevím, jestli jí důvěřuju. Včera večer jsme se v naší chatě saunovali a Anka se mě snažila svést. Jasně jsem řekl ne, ale i pak jsem ji musel znovu odmítnout. Po téhle zkušenosti si nejsem jistý, jestli věci, které mi řekla, jsou pravda.

Seznámili jsme se několik měsíců před kurzem, který se konal v norském Oslu a já jsem na něm učil. Anka patřila mezi čtyřiačtyřicet lidí, kteří tančili pět dní šamanské tance. Život má opravdu smysl pro humor a fakt, že jsem se stal učitelem zaměřeným na pohyb, je toho důkazem. Nikdy jsem nebýval taneční typ. Musel jsem do sebe nalít hodně drinků a dokonce i v hodně povznesené náladě jsem byl schopný tancovat jenom na píseň „Welcome to the Monkey House“ v podání málo známé skupiny Animal Magnet. Ovšem tanec si mě přivolal a stal se mým učitelem a průvodcem.

Už jako malý kluk jsem se snažil pochopit a využívat zážitky, které mi přinášel život. Neděláme to snad všichni?

Ty mé byly od raného dětství hodně podivné. S oblibou jsem rozmlouval se svou mrtvou prababičkou, jež seděla na staré židli nahoře na schodišti, dokud jsem si neuvědomil, že většina lidí, které znám, považuje komunikaci s mrtvými za cosi nenormálního.

Od té doby mě moje výpravy zavedly na mnohá místa. A na nich jsem potkával výjimečné učitele a měl jsem možnost s nimi pracovat. Zářili jako hvězdy ve tmě a světlo jejich duše planulo poznáním, jež přišli předávat. A přesto nad všemi čněl ten, kdo je posledních dvanáct let stále přítomný a tichý jako pradávňý kámen a proniká do hlubin jako kořeny staré stříbrné břízy. Jeho hlas je vždy klidný a třpytí se jako vlnky na fjordu. Říkám mu

Stařec ze severu. Původně jsem se domníval, že jde o postavu ze snu, o vnitřního archetypálního mudrce, ale mýlil jsem se. Je to člověk a já jsem přijel, abych se s ním setkal.

Tento příběh, tak jako všechny jemu podobné, začal už hodně dávno. Jak jsme jeli po široké dálnici, ubíhala po obou stranách arktická tundra a moje mysl procházela uplynulými roky. Jestli muž, s nímž jsme se měli sejít, není ten, o kom jsem snil, zhroutí se samotné základy, na nichž jsem vystavěl svůj život.

Zmítal jsem se v oceánu pocitů a pochybností, ale zároveň mě uklidňovalo tiché pobrukování šamanovy písně. Navzdory nejistotě, jež mnou cloumala sem a tam, jsem věděl, že onen muž je tím, kdo mě už mnoho let vede a dobře mi radí.

Aniž bych o to žádal, vstupoval do mých snů týden předtím, než jsme se Susannah měli učit na našem prvním workshopu zaměřeném na šamanský tanec. Měl jsem z toho strach. Netušil jsem, zda budu schopný vést lidi během tance. S extatickým tancem jsem měl praktické zkušenosti asi jako dítě, které právě ukončilo školku. Ale jak jsem tehdy večer ulehl po dalším náročném dni intenzivních příprav na náš první „Tanec života“, jenž se konal v rámci akce zvané 5 to Midnight Gaia Dance Project, náhle se dostavil stařec – poklidně bubnoval, oči mu zářily jako sobovi a zpíval řečí, jež promlouvala přímo k mému srdci: „Buď v klidu. Všechno je v pořádku. Jsem s tebou.“

Neodvážil jsem se ho zeptat, kdo je. Nechtěl jsem porušit kouzlo snu. Prostě jsem s ním seděl a poslouchal bubnování a píseň. Zůstal se mnou celý týden a každou noc vstupoval do mého energií nabitého spánku, aby mi zpěvem dodal pocit sebejistoty. A když jsme se

Susannah začali učit, byl se mnou pokaždé, když jsem zavřel oči, a nabízel mi vedení a pomoc.

Začal jsem na něj spoléhat. Kdykoli jsem vešel do místnosti, abych vedl šamanské cestování, pokaždé tam byl a doprovázel mě stejně věrně jako pulzování srdce. S postupem času mi víc a víc pomáhal. Často jsem díky němu cítil, co vnitřně prožívají lidé, s nimiž jsme pracovali, a také mi radil, jak se vyvarovat nebezpečí na cestě, nebo se zaměřoval na určité detaily při práci se skupinou. Po celých deset let našeho vztahu mě nikdy nenapadlo, že jde o reálného člověka. A teď jsem se s ním měl setkat.

Tři dny předtím jsme přistáli na letišti Alta ležícím na severu Norska. Anka mi poradila nejvhodnější let a řekla, že se sejdeme během mezipřistání na letišti Trondheim, kde letadlo nabere další cestující.

Od našeho setkání na semináři uplynulo šest měsíců. Anka dávala do tance velkou hloubku a sílu a mnohokrát jsem pozoroval, jak upadla do transu a napojila se na duchy. Byla šamanka a ovládala mnoho západních technik, ale vycházela z tradic svého lidu – Sámů.

Na konci semináře za mnou přišla a poděkovala mi. Pak mi položila velmi přímou a jednoznačnou otázku: „Nechceš mi něco říct?“

Váhal jsem. Před dvěma lety jsem na radu svého tehdejšího učitele začal pátrat po Starci ze severu. A z nějakého důvodu jsem jí to začal vyprávět.

Požádala mě, ať ho popíšu. Řekl jsem jí, jak vypadá, kde bydlí a jaká je okolní krajina, protože jsem vše mockrát viděl ve snech a vizích.

Když jsem mluvil, Anka pokyvovala hlavou a pak rázně prohlásila: „Ano, já ho znám. Seznámím tě s ním.“

Srdce mi spadlo do kalhot. Cítil jsem strach, ale i nadšení. Je možné, aby to byla pravda?

Anka pokračovala: „Ale předem upozorňuju, že tě podrobí zkoušce. I když podnikneš dlouhou cestu na sever, stejně může setkání odmítnout. Najde tvoje slabá místa a nemilosrdně je stiskne. Bude chtít vědět, co jsi zač.“

Už pouhá možnost, že by opravdu mohla vědět, kdo je ten muž a kde žije, mi dodala tak velkou odvahu, že jsem byl rozhodnutý projít jakoukoli zkouškou. Nic jsem po něm nechtěl. Potřeboval jsem se s ním setkat a osobně mu poděkovat za podporu, kterou mi celých deset let poskytoval. A také jsem věděl, že je-li to *on*, odstraní pochybnosti mé racionální mysli, jež prohlašovala, že šamanismus se pohybuje spíše v říši fantazie a nedá se uplatnit v každodenním životě.

A tak jsem zanechal „incident ze sauny“ v městě Kautokeino a vydal se s přítelkyní Ankou k finským hranicím. První dvě noci jsme strávili ve vesničce Láhpoluoppal u Anky. Byla spisovatelka a psala knihy pro děti v rodné sámštině, aby tento jazyk nezanikl. Její dcera studovala práva a chtěla pracovat ve správě města Karasjok. Vyprávěly mi příběh Sámů, jenž byl bohužel stejně děsivý jako osudy jiných domorodců, kteří přišli do kontaktu s „civilizovaným“ světem.

První noc se mi zdálo, že jsem na lovu se Starcem. Lovili jsme soba ve velmi podivném prostředí. Stála tam budova se zvlněnou příkrou střechou, která mi připomínala lyžařský můstek. A skutečný můstek jsme pak během lovu spatřili uprostřed města. Vůbec na to místo nepatřil.

Můj šamanský průvodce mě učil lovit a brzy jsme chytili a zabili losa. Vyndali jsme z těla srdce a snědli ho. V té době jsem byl mnoho let vegan, takže sobí srdce bylo neobvyklým porušením

mého běžného způsobu stravování! Ale Stařec mi obsáhle vyprávěl o vztahu soba a sámského lidu. Vysvětlil mi, že podobný vztah mají indiáni ze severoamerických plání k bizonovi. Sámové považují soba za posvátné zvíře a jeho lovení a jezení sobího masa bylo vždy v této zemi vysoce uznáváno.

Příští den Anka usoudila, že je načase zatelefonovat Starci a požádat o dovolení k návštěvě. Nemluvil anglicky, ale z tónu jeho hlasu jsem poznal, že není zrovna moc nadšený.

„Co říká?“ zeptal jsem se.

„Chce vědět, jak jsi starý.“

„Pověz mu, že je mi třicet devět let.“

Anka mu přeložila mou odpověď. Pak nastala pauza a po ní Anka dala sluchátko dál od ucha v reakci na hodně příkrou větu.

„Co se děje?“

„Říká, že máš jet domů. Vůbec se mu nelíbí představa, že k němu přijde nějaký mladík a bude mu klást hloupé otázky. Prý tě nechce vidět.“

V tu chvíli jsem se neovládl a začal se smát. Nevím proč, moc legrační to nebylo. Překonali jsme tisíce mil, abychom se s tím mužem setkali, a on mě posílá pryč, aniž by mě viděl. Ale uvnitř jsem byl pevně rozhodnutý, že to dokážu. Vždyť jsme spolu v noci lovili. Požádal jsem Anku, ať mu to řekne.

„A prosím, pověz mu, že zítra po poledni ho navštívíme,“ dodal jsem.

Z telefonu se ozval smích a Anka přikývla. „Říká, že je to v pořádku. Zítra se setkáme.“

Pomyslel jsem si, že první zkoušku mám zdárně za sebou, a byl jsem rád, že mě Anka varovala.

Když jsme vyjeli, začala Anka zpívat tradiční *joi*k. Sámové tak nazývají píseň, jejímž prostřednictvím mohou lidé komunikovat

s duchem čehokoli, člověka, kamene, místa, nebo s více duchy, kteří obývají rozsáhlou divočinu, v níž Sámové žijí. Anka mi řekla, že je to *joik* Starce a zpěvem ho prý upozorňuje, že už jsme na cestě.

Poslouchal jsem melodii a naplno se do ní ponořil. Cosi hluboko uvnitř ji rozpoznalo a mé srdce začalo bít trochu rychleji.

Jak jsme se vzdalovali domku a vesnici směrem na jih, s úžasem jsem spatřil podivnou budovu ze svého snu a pak skokanský můstek přímo uprostřed města. Všechno na cestě mi připadalo důvěrně známé. Hranice mezi sněním a bděním byla nejasná, a tak jsem si mnohokrát nebyl jistý, zda jsem vzhůru nebo spím.

Zanedlouho jsme zabočili za roh a náhle se mi odhalil pohled na místo, které jsem deset let tak dobře znal.

„To je ono!“ Téměř jsem vykřikl radostí. „Bože můj, je to pravda?“

Štípl jsem se a pohlédl na dlaně, což byla praxe ověřování reality, kterou jsem se naučil díky vědomému snění. Ruce byly naprosto v pořádku, což bez sebemenších pochybností znamenalo, že jsem vzhůru. A přesto jsem se nacházel ve světě svých snů. A kousek od nás stál dřevěný domek s verandou, z níž byl výhled na řeku.

Sjeli jsme ze silnice a zaparkovali. Srdce mi bušilo jako na poplach, přestože jsem se snažil zhluboka dýchat, abych se trochu uklidnil.

Vystoupili jsme z auta a vydali se k domku. Uviděl jsem malé *lávo*, jež vypadá téměř stejně jako indiánské týpí, a hromadu sobích parohů, které jsem znal tak dobře jako vlastní domov. Byl tam dokonce i menší kulatý oltář z kamenů.

Na verandě stál malý muž a díval se na řeku. Přestože nás slyšel přicházet, stál k nám ještě chvíli zády. Vzhlédl k obloze a pozoroval,

jak nedaleko létá překrásný orel a vydává svůj zvláštní křik. Pak přikývl a otočil se.

Byl to on. Opravdu. Nevěřil jsem vlastním očím.

Došli jsme k němu a Anka nás představila: „Bikko Máhte Pento, tohle je Ya’Acov Darling Khan. Ya’Acove, tohle je Bikko Máhte.“

Potřásli jsme si rukou a já se zadíval do očí muže, který byl pro mě tolik let zdrojem vedení a inspirace. Znal jsem ho velmi dobře. A přesto jsem se s ním nikdy nesetkal. Moje mysl udělala pár kotrmelců a pak dopadla na záda s nohama nahoru.

V onom okamžiku, kdy se svět snů a svět takzvané reality spojily v naprosto jednotný celek, se můj život navždycky změnil. Byla to událost, jež zcela jednoznačně rozbila na padrt kontrolu, kterou se moje racionální mysl tak urputně snažila udržet.

Všichni tři jsme usedli na dřevěnou lavici. Připravil jsem si pár věcí, které jsem mu chtěl říct, ale když jsem tam najednou byl, necítil jsem potřebu mluvit. A tak jsme mlčky seděli pod chladným arktickým sluncem a nekonečnou oblohou a kolem nás tančila řeka a v korunách stromů zpíval vítr.

Po chvíli se Anka zeptala Bikka, jestli chce, aby tlumočila.

Bikko odpověděl: „Už mnoho let spolu velmi dobře komunikujeme.“

K tomu nebylo co dodat. Moje mysl byla čirá jako obloha a několik hodin jsme seděli a neřekli jediné slovo.

Cítil jsem, že mezi Ankou a Bikkem je určité napětí. Neřekla, že se mě pokusila svést, a já se o tom rozhodně nehodlal zmiňovat. Ale přestože jsem ve vztahu k ní pořád cítil určitý neklid, musel jsem přiznat, že udělala přesně to, co slíbila před půl rokem v Oslu. Zavezla mě sem, abych se setkal se Starcem ze severu.

První návštěva uběhla jako voda. Procházel jsem se po pozemku Starce, seděli jsme spolu na břehu řeky a občas jsme si řekli pár slov, která Anka přeložila. Byl jsem v jeho domě. Díval jsem se na televizní zprávy a on nám mezitím připravil sobí steaky. A já jeden snědl – takový dar jsem nemohl odmítnout.

První noc se mi zdálo, že jsem vystaven prudkému útoku. Když jsem vyhlédl ven, uviděl jsem kostelní věže. Tyčily se proti noční obloze a doslova sršely záští. Cítil jsem strach a zároveň i zlost. Požádal jsem o vedení a v dalším výjevu jsem spatřil slavnostní obřad.

Ráno jsem se zeptal, co si Bikko Máhte a Anka myslí o mém snu. Anka mi vysvětlila, že v oblasti je několik kostelů a všechny soupeří o srdce a myslí místních obyvatel. Jejich představitelé si jdou neustále po krku, ale v jedné věci jsou zajedno. Tvrdí, že šamanismus je dílo ďábla. Takže Bikko Máhte dělal ďáblovu práci, protože byl praktikující šaman.

Vyprávěl jsem jim, jakou radu jsem dostal ve snu, a Bikko Máhte mě požádal, ať předvedu onen obřad. Potřeboval jsem k tomu čtyři kulatá zrcátka, a tak jsme s Ankou zajeli do nedalekého města a koupili je v obchodě. Pak jsme se vrátili do domku a já se připravil na rituál.

Později odpoledne, když začalo zapadat slunce, jsem vzal svůj buben a zrcátka a vyšel ven, kde jsem přes hodinu bubnoval a zpíval duchům. Čím silněji jsem bubnoval, tím víc se zklidňovala moje mysl a zároveň jsem nabíral sílu, jako by mnou proudila energie samotné země. Pořád jsem uvnitř cítil divokost ostrou jako hrot meče. Ale neměl jsem zlost. Nechtěl jsem nikomu ublížit, jen jsem toužil nabídnout ochranu muži, jenž uchovával v bezpečí posvátnou tradici svého lidu.

Bikko Máhte bubnoval na této půdě už přes třicet let. Odvaha, jakou k tomu potřeboval, je doslova nepředstavitelná. Od doby,

kdy do země Sámů proniklo křesťanství, vnesla církev do těl, srdcí a myslí těchto ušlechtilých lidí mrazivý strach z pekla. Tradice, díky níž žili mnoho tisíciletí v úžasném souladu s přírodou, byla brutálně potlačena lidmi, kteří tvrdili, že jediná pravda je napsaná v jejich posvátné knize, a uzurpovali si právo prosazovat ji, kamkoli přišli. Ve snaze zlomit páteř sámské kultury se rozhodli trestat každého, kdo vlastní buben, hraje na něj nebo ho vyrábí. Za tento „přečin“ nebyl výjimkou trest smrti. Když našli buben, okamžitě ho spálili. Buben, jenž vyjadřuje tepání lidského srdce, se změnil v symbol ďábla.

Bikko Máhte vyrůstal v atmosféře strachu vyvolaného náboženstvím. A přesto si uchoval duši šamana, stejně jako jeho otec a děd. Když mu bylo dvacet let, začaly se dostavovat šamanské sny, v nichž dostal buben, aby na něj hrál. A bylo mu řečeno, že si ho má sám vyrobit.

Byl zmatený a bál se. Nejistota v něm vyvolávala propastnou rozpolcenost. Na jedné straně získal všechny vědomosti od svých předků a duchů. Žili vyváženě s okolním prostředím a většinou v naprostém klidu. Na druhé straně bylo nové náboženství, které přineslo směsici jasného světla Krista a zároveň podivnou změť pokřivených představ o ďáblu. Bikko Máhte nevěděl, co si má vybrat.

Ale pak se odpověď sama dostavila. Dozvěděl se, že v nedalekém městě Karasjoku mají v muzeu vystavený buben. Rozhodl se, že se tam vydá, postaví se před něj a požádá o vedení. Chtěl být co nejbližší ptát se na vše, co považuje za vhodné a pravdivé, aby zjistil, zda je buben silou zla nebo dobra. V srdci cítil, že jeho předci moc bubnu znali a používali ji k léčení a obnovení vnitřního klidu. A přesto se nedokázal úplně zbavit strachu, který byl jeho lidu nucený a pronikl hodně hluboko.